Spreektekst: pakt de stas fraude aan en hoe komen de signalen bij hem?

Mevrouw de voorzitter,

- De vragen die hier worden gesteld, komen terug op de centrale vraag: hoe wordt de staatssecretaris geïnformeerd over fraudesignalen en wat doet hij daarmee? Pakt hij fraude aan?
- Fraudebestrijding is dagelijks werk van de Belastingdienst. Van al die dagelijkse handelingen en van al die individuele zaken word ik uiteraard niet op de hoogte gesteld. Dat is niet nodig ook. En de interne bedrijfsrapportages, memo's en verkenningen spelen ook alleen een rol ook binnen de bedrijfsonderdelen van de Belastingdienst zelf. Als de leiding van zo'n bedrijfsonderdeel signaleert dat er aan een casus beleidsmatige aspecten kleven, wordt dat aan een hoger niveau binnen de organisatie gesignaleerd. Uiteindelijk kan een signaal bij de top van de Belastingdienst terechtkomen, die de afweging maakt, afhankelijk van het politiek/bestuurlijke belang, mij te informeren.
- Op de vraag of ik fraude aanpak is het antwoord zonder meer ja.
- Ik heb sinds mijn aantreden steeds verschillende anti-fraudemaatregelen genomen. In de Fiscale agenda is fraudeaanpak als een beleidsprioriteit opgenomen. De maatregelen in de Fiscale Agenda waren ook een reactie op de fraudesignalen vanuit de dienst. De Belastingdienst voert nu dat anti-fraudebeleid ook uit. Zo heb ik ondermeer de anti-fraudebox ingesteld en zijn er bij de Belastingdienst/Toeslagen twee fraude-/toezichtsteams ingesteld van 25 mensen die zich dagelijks bezighouden met de bestrijding van fraude en oneigenlijk gebruik van toeslagen. Ook daarna heb ik samen met andere leden van dit kabinet maatregelen getroffen. Fraude is namelijk niet statisch: steeds poppen er nieuwe varianten op.
- Het beleid en de dagelijkse uitvoering van de Fiscale Agenda leiden tot het aanpakken van fraude, zoals het geval is met de 280 FIOD-zaken waar ik u over geschreven heb.
- Het memo dat RTL naar buiten heeft gebracht, geeft er blijk van dat die aanpak succesvol is.

- Maar ook na de Fiscale agenda heb ik op verschillende moment het beleid aangescherpt, zo zijn in OFM 2012 (Belastingplan 2012) de verzuim- en de vergrijpboetes verhoogd.
- In de brieven en in de halfjaarrapportages naar de Kamer heb ik de Kamer geïnformeerd over fraudemaatregelen en over de invoering van de maatregelen die ik heb aangekondigd in de Fiscale Agenda.
- Hiervóór heb ik een aantal maatregelen opgenoemd die het kabinet de afgelopen jaren heeft genomen om systeemfraude tegen te gaan.
- De getroffen maatregelen laten echter onverlet dat criminelen op zoek blijven naar mogelijkheden om misbruik te maken van het toeslagensysteem.
- De zaak rond toeslagfraude door Bulgaren is een voorbeeld van systeemfraude, en maakt duidelijk hoe deze vorm van fraude steeds geraffineerder vormen aanneemt.
- Ik heb een [redacted] fraudebestrijding benoemd, die signalen vanuit de Belastingdienst ontvangt en die mij daarover regelmatig zal informeren. Daarnaast komt er bijzonder managementteam onder leiding van de [redacted]zelf, dat zich met de fraudetendensen en de beleidsmatige aanpak daarvan zal bezighouden. Ik zal regelmatig met dat team overleggen.
- Informatie van de Tweede Kamer over fraudezaken vindt plaats via de halfjaarsrapportages; die informatievoorziening heeft tot nu toe een ad hoc karakter. Ik stel mij voor met ingang van de rapportage van eind 2013 fraudebestrijding een vast onderdeel te laten zijn.

Eventueel uit te spreken

- Bij dit alles moeten we ons realiseren dat we gezamenlijk een systeem van vertrouwen hebben gecreëerd.
- Vertrouwen dat de inkomensondersteuning terecht komt bij de goedwillende gerechtigden, bij goedwillende burgers.
- Juist zij hebben de ondersteuning nodig en zij hebben het nu nodig.
- Ook de rechter hecht veel waarde aan het systeem van vertrouwen in goedwillende toeslaggerechtigden getuige de uitspraken over fraudeurs.
- Nu bevinden wij ons in de spagaat dat het systeem van vertrouwen ernstig op de proef wordt gesteld.

- We moeten ons realiseren dat naar mate meer antifraudemaatregelen worden genomen, het systeem complexer wordt.
- Dat is nu juist een punt waar ook de medewerkers van de Belastingdienst mij op hebben gewezen.
- Het is de uitdaging om de balans tussen vertrouwen en fraude-aanpak te houden.
- Dat leidt soms tot een fragmentarische aanpak, wat de indruk kan wekken van pleisters plakken.
- Juist om het systeem van vertrouwen te respecteren willen wij uitsluitend op concrete signalen en vermoedens reageren.
- Zo voorkomen we zoveel mogelijk dat goedwillende burgers getroffen worden.

Spreektekst memo FIOD

Mevrouw de voorzitter,

- Het memo is opgesteld ten behoeve van het reguliere overleg tussen de FIOD en het Functioneel Parket over de strafrechtelijke vervolging van fraudezaken.
- Het is gebruikelijk dat voor het reguliere overleg tussen het functioneel parket en de FIOD vooraf stukken – zoals een verkenning – worden gemaakt.
- Doel van het overleg en dit soort verkenningen is om er voor te zorgen dat fraudezaken goed worden opgepakt in de strafrechtelijke keten.
- Uit de verkenning blijkt dat het merendeel van de fraudezaken die uiteindelijk bij de rechter terecht zijn gekomen, hebben geleid tot een veroordeling. De verkenning concludeert dat de resultaten als goed zijn te betitelen.
- Dit memo is niet opdracht van mij gemaakt. Ik ben tijdens een werkbezoek geïnformeerd over de voortgang van de aanpak van systeemfraude. Daar is mij gemeld dat deze verkenning zou worden gemaakt. Het bevat slechts een partiële analyse en geen volledige analyse van alle fraudezaken.
- Het memo is bedoeld om de FIOD en het Functioneel Parket hun dagelijkse werk goed te laten doen.

Spreektekst tijdlijn

Mevrouw de voorzitter,

- Vanaf begin 2011 heb ik diverse maatregelen genomen om fraude met het toeslagensysteem tegen te gaan.
- In de Fiscale Agenda in april 2011 is het probleem van de systeemfraude geadresseerd en is een set maatregelen aangekondigd, zoals de koppeling van DigiD en BSN, het verzwaren van de procedure voor het aanpassen van bankrekeningnummers en het strenger controleren van aanvragen KOT met terugwerkende kracht.
- In 2011 heb ik ook de Anti-fraudebox ingesteld.
- In de halfjaarrapportages heb ik u geïnformeerd over de voortgang van de invoering van de verschillende maatregelen.
- Aanvullend heeft het kabinet maatregelen genomen n.a.v. de brief van 20 augustus 2012, zoals de introductie van een vergrijpboete in de voorschotfase. Deze bepaling is vanaf 1 januari in werking getreden. De vergrijpboete bij recidive is verhoogd naar 150% van het gefraudeerde bedrag.

Eventueel onderstaand een ander concreet voorbeeld van een maatregel om oneigenlijk gebruik tegen te gaan.

- Maar naast de beleidsmaatregelen, heb ik u gerapporteerd over bijvoorbeeld de aanpak van de slechte schatters. Dat zijn de mensen die twee jaar achter elkaar hun inkomen te laag inschatten bij de aanvraag van huur- en zorgtoeslag en daarom alle ontvangen toeslag terug moesten betalen. De toeslagen van deze mensen zijn gestopt.
- En recent is de Belastingdienst/Toeslagen gestart met risicogericht toezicht op basis van objectief meetbare criteria. Een voorbeeld daarvan is het uitnodigen van aanvragers van toeslagen aan de balies van de Belastingdienst als aanvragers een risicoprofiel hebben dat als fraudegevoelig kan worden aangemerkt. Als mensen dan niet

verschijnen, wordt de toeslag stopgezet en uitbetaalde voorschotten teruggevorderd: NO SHOW, NO MONEY.

- In mei 2011, heeft u in een brief samen met minister Kamp aangekondigd om de terugwerkende kracht bij de aanvraag van kinderopvangtoeslag af te schaffen.
- Per 1 januari 2011 is het Landelijk Register Kinderopvang ingesteld. Kinderopvangtoeslagen worden alleen maar uitgekeerd als het gastouderbureau of kinderopvanginstelling in dit register is opgenomen.